

HEINRICH TIMMEREVERS
BISKOP DRJEŽDŽANSKO-MIŠNJANSKI

5. měrca 2017 – přěnja póstna njedzela

Pastyrskie słowo k póstnemu časej

Lube sotry a lubi bratřa,

dobře poł lěta sym nětko Waš biskop w Drježdžansko-Mišnjanskim biskopstwje. Po cyle přěních tydženjach přichada do Drježdžan sym nětko z tym započać, ludži a městna w tutym regionje wopytać a zeznać: Kak wobohaćacu mnohosć smědžach dožiwić! Pobywši džen w serbskej Łužicy, podach so nazajtra do jednoho ze zwjazkow zhromadneje zamołwitosće w Rudnych horach. Wopytujo wosady na kraju smědžach na radosćach, ale tež na starosćach a nuzach ludži podžěl brać. Potom zaso při wobročich so ludžom, kotřiž maja w měšćanskich wosadach cyle hinaše wužadanja zmištrować. Podobnje kaž pola mozaika zestaja so cyłkowny wobraz z mnohich kamuškow, kotrež maja so wotkryć. Počas nabywam po mnohich zetkanjach z ludžimi přeco rjeńši wobraz našeho biskopstwa, kotryž mje w mojim skutkowanju za Was jako biskop jara pozbudža!

Wosebje w regionach z pomjeńšowacymi so wosadami dožiwjam duchownu a čłowjesku zhromadnosć, kotraž mje jara jima! Tale zhromadnosć njewobmjezuje so jeničce na katolsku wosadu, ale zwoprawdža so často cyle samozrozumliwje w ekumeniskej wzajemnosći městna a regiona. Dožiwiš pěstowarnju abo šulu, kotrejž njebyštej bjez ekumeniskeho zhromadneho džěła ani eksistować móhłoj. Runje tak hajitej městne hospicne džěło abo dušepastyrstwo w chorowni najlěpšu ekumenisku wzajemnosć!

I.

Lube sotry a lubi bratřa!

Mam to za dar, zo so ekumena w našim biskopstwje cyle samozrozumliwje nałožuje. 2017 je hladajo na ekumenu cyle wosebite lěto: Ewangelske cyrkwe swjeća 500lětny jubilej reformacije. Tole wšo mje pohnuwa, Wam k tomu w mojim přenim póstnym pastyrskim lisće někotre mysle přednjesc.

Jako katolikam je nam ćežko jubilej swječić, wšak je so přez tónle podawk a jeho scěhi cyrkej rozpačila. Zašle wopominanja reformacije wobsahowachu bohužel přewjele polemiki, wotmjezowanja a wumjetowanja hač k njewujednanliwym přećiwnym pozicijam. To je nětko bohudžak přewinjene! Z ekumeniskim hibanjom, kotrež so z Druhim Vatikanskim koncilom wobkrući, njezhladujemy nětko přenjotnje hižo na to, štož džěli, ale na to, štož zwjazuje.

Z widom na tute wopomnjenske lěto dojednaštej so Ewangelska cyrkej Němskeje a Němska biskopska konferenca, wopomnjeće reformacije jako Chrystusowy swjedžen swječić. Zhromadnje widžimy Chrystusa w srjedžišču! Zhromadnje orientujemy so po nim a prócujemy so, ewangelij znowa wotkryć, a tak po puću wujednanja z Bohom w bratrowskej a sotrowskej wzajomnosći kročić.

Martinej Lutherej na ničim druhim njezaležeše. Wón chcyše znowa na Chrystusa a jeho dobre poselstwo pokazać. Jeho zapal za wěru, kotraž so na přikład w zakładnym prašenju „Kak nazhonju smilneho Boha?“ zwurazni, zdawa so nam džensa jara zdaleny. Kaž kontrowersnje prašenje za Bohom ludži tehdy jimaše, tak jara so wone džensa pozabywa a je tola zasadnje wažne: Hdže namakam wuček w svojim horju? Što spožči mi w pozdatnej bjezzmyslnosći mojeho žiwjenja tróšt a pokoj? Komu so džakuju? Moje byće, moje zamóžnosće, moja strowota: Mam to woprawdže jenož sam ze sebje respektiwnje wot mojich sobučłowjekow abo tola wot lubowaceho Boha?

II.

Mój přeni wopyt w Budyskej tachantskej cyrkwi zawostaji we mni hłuboki začišč. Tuta cyrkej, konkatedrala našeho biskopstwa, je najwjetša simultana cyrkej Němskeje. Wot 1524 so tónle Boži dom wot wobeju cyrkwjow wužiwa, zadni džěl wot lutherskich křesćanow. Tak dóndže w reformaciskim času přeco zaso k situacijam, zo njedosahaše hospodarska móc za dvě cyrkwi. Zdžěla potom w měščanskej radže rozsudžichu: Druha cyrkej njeje móžna, dojednaje so!

W naslědnych, bohužel tež hórkich krawnych rozestajenjach konfesionalneje doby běše

jara ćežko, sej nabožnu tolerantnosć přiswojić. Postajichu so wysoke lěsycy abo tołste murje, a njebě jednorje, so dla wužiwanja zwonow a piščelow dojednać. Při předposlednim ponowjenju Budyskeje tachantskeje cyrkwe w léće 1954 bu hakle 1851 postajena wjace hač štyri metry wysoka lěsycy znižena a dósta małe durčka. Wot poslednjeho, 2015 zakónčeneho wobnowjenja nještej to nětko jenož dvě duri, ale lěsycy debi w serbskej a němskej rěči hrónčko po Janu 17,21: „Njech su wšitcy jedne, (...) zo by swět wěrił, zo sy ty mje pósłał.“ Dvě cyrkwi pod jednej třěchu! Budyska tachantska cyrkej mi praji: Při wšěch přez lětstotki trajacych zwadach a napjatosćach słušamy hromadže! To je žiwe znamjo nadžije a zdobom nadawk!

Lětsa 11. měrca su wot Rady Ewangelskeje cyrkwe Němskeje a wot Katolskeje biskopskeje konferency křescenjo wobeju konfesijow do simultaneje cyrkwe swjateho Michała w Hildesheimje přeprašeni, zo bychu so na Božej službje wujednanja wobdžělili. W našim biskopstwje sće Wy k tajkej Božej službje 25. měrca do Mišnjanskeho doma přeprašeni. Njeprosymy jenož wo wujednanje, ale modlimy so tež wo to, zo nas Boži Duch dale hromadu zwjedže a zo cyrkwe we wěrnej a zdobom wujednanej wšelakorosći k sebi namakaja.

W tutej naležnosći so modlić wostawa naš přenjoťny nadawk! Doporučam, džensniše a z tuteje přičiny dlěše próstwy lětsa husćišo na Božich službach wužiwać. Z tym zwjazamy so přeco zaso w zhromadnym modlenju wo jednotu křescanow.

III.

K wulkim wudobyćam ekumeniskeho dialoga słuša nimo 1999 w Augsburgu podpisaneho wozjewjenja wo wučbje wosprawnjenja tež dojednanje cyrkwjow nastupajo sakrament křćeńcy. Ze „Zhromadnym wozjewjenjom k wzajomnemu připóznaću křćeńcy“, ke kotremuž dóndže 2007 w Magdeburgu, móžeše so zasadna přezjednosć docpěć. Tak jara kaž je swójska křćeńca na eksistencu jednotliwca počahowany Chrystusowy swjedžeń, tak jara zwjazuje so tež w njej zhromadny Chrystusowy swjedžeń zwonka wšěch pačenjow! „My křescenjo“, tak zwurazni bamž Franciskus, „smy wšitcy přez hnadu křćeńcy wot Boha smilnosć dóstali a buchmy do jeho luda přiwrzaci. My wšitcy – katolikojo, prawosławni a protestanća – tworimy jedne kralowske měšnistwo a jedyn swjaty splah.“

K bolostnym, ale potom tež k žohnowanym nazhonjenjam słuša, zo je runje po podawkach Přenjeje a potom wosebje Druheje swětoweje wójny ekumeniske hibanje – kaž to bamž Jan Pawoł II. sformulowa – „ekumena kreje“ wurostła. Wot nacionalsocialistow zamordowany ewangelski teologa a farar Dietrich Bonhoeffer abo

runje tak jezuit pater Alfred Delp wobswědčataj ze swojim „dospołnym podaćom (...) wěcy ewangelija, zo hodži so kóždy element šćěpjeńcy rozrisać a přewinyć“. Na tute dospołne podaće w ekumenje martrarjow bamž Franciskus nawjazuje, z tym zo ekumeniske wužadanja radikalnje ze słowami přiwótřa: „Hdyž nas njepräcel w smjerći zjednoća, kak přińdžemy potom k tomu, so w žiwjenju džělic?“ A tola bamž Franciskus jasnje widži, zo eksistuje hišće něštožkuli džělace. Tak njeje wulka žadosć za zhromadnej eucharistiju hišće spjelnjena. Tola počahujo so na mjenowane kriterije cyrkwinskeje jednoty w Lisće Efezanam pokazuje swjaty wótc na puć, kotryž je w lutherskej Chrystusowej cyrkwi w Romje přednjest: „Njezwažu sej ženje, něšto dowolic, štož njeje w mojej kompetency! ‚Jedna wěra, jedna křćeńca, jedyn Knjez‘ (Ef 4,5) Rěčće z Knjezom, a kročće dopředka! Wjace njezwažu sej rjec“ – tak Franciskus.

Navid Kermani, lawreat Měroweho myta Němskeho knihikupstwa 2015, spyta jako wěriwy muslim w swojej knize „Ungläubiges Staunen“ přez křescanske wuměłstwo a literaturu přistup ke křescanstwu namakać. Křescanska kultura je jeho němsku domiznu kaž žana druha postajała. Z mało słowami natwarja intenziwny počah k wuměłskim twórbam a da so, na přikład přez rjanosć krasneje monstrancy, k fascinowacym pasažam pohnuć: „Sudobja su jenož sudobja. Hdyž su to čłowjekoj, kotřiž chléb do mjasa přetworja, a wino do kreje, móža tež jenož woni mje přeswědčić.“ Tuta sada pokazuje tola jara jasnje, zo zamóža naše pokłady, naše cyrkwinske twary a naše wuměłske twórby ludži k zadžiwanju zwjesć. Tola wo dobrym poselstwje přeswědčić zamóža pak jenož ći, kotřiž su swoje křescanstwo wěryhódnje žiwi.

IV.

Lube sotry a lubi bratřa! Křćeńca zwjazuje nas z Chrystusom. Křćeńca wjedže nas hromadže. My smy lud Boži, kotryž ze swojim žiwjenjom swětej ewangelij wobswědča a wozjewja. W swjećenju jutrowneje nocy wobnowjamy swój křćenski slub. Wyše toho je hižo w mnohich wosadach ewangelskeje a katolskeje cyrkwe z dobrej tradiciju, swjatkownu pónđzelu zhromadnje ekumenisku Božu službu swjećić. Rady doporučam, w tutym Chrystusowym léce swjatki pónđzelu, abo při druhej dobrej skladnosći zhromadnje křćenske wobnowjenje z Božej službu woswjećić.

Z tohole zhromadneho zanurjenja do Chrystusa wurośće za nas nadawk, zhromadna winowatosć, kotruž japoštoł Pawoł w Lisće Galatam takle wopisuje: „W Chrystusu Jězusu zaleži na wěrje, kotraž přez lubosć skutkuje“ (Gal 5,6). Naš čas trjeba hladajo na móc lžě a namocy, njepekjoja a smjerće njeaparujomnje najprjedy nakazanych a wobnowjenych

křesćanow! Zahajeny jutrowny póstny čas skići nam k tomu wulkotnu móžnosć, kotruž wužić Was w mjenje cyrkwe pozbudžam!

Za dalše postupowanje w ekumeniskej zhromadnosći, zo by so Jězusowe słowo přeco bóle zwoprawdžiło, „zo bychy wšitcy jedne byli, zo by swět wěrił“ požohnuj Was dobry a miłosćiwy Bóh Wótc a Syn a Duch Swjaty.

A handwritten signature in blue ink, starting with a cross symbol and the word 'Zajimaj' in a cursive script.

biskop Drježdžansko-Mišnjanski

¹ K ramikowym wuměňjenjam za swjećenje ekumeniskich Božich službow swjatkownu pónđzelu přiř. KA 78/2014